

??letim Sistemleri ve Uygulamalar? Dersi Motivasyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??letim Sistemleri ve Uygulamalar? Dersi Motivasyon Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23942>

Öz

??letim Sistemleri ve Uygulamalar? Dersi Motivasyon Ölçe?i, ?brahim Ya?ar Kazu, O?uz Özdemir ve P?nar Erten taraf?ndan 2016 y?l?nda geli?tirilmif? özgün bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, üniversite düzeyindeki ö?rencilerin ??letim Sistemleri ve Uygulamalar? gibi teknik ve zorunlu derslere yönelik içsel motivasyon düzeylerini ve motivasyonsuzluk e?ilimlerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmek amac?yla tasarlanmı?tır.

Geli?tirme çalı?ması, ölçe?in iki faktörlü bir yapıya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Toplam 23 maddeden olu?an bu ölçek, ö?rencilerin ö?renme sürecine katılm istekliliklerini ve derse kar?? geli?tirdikleri tutumlar? nicel olarak de?erlendirmeye olanak sa?lamaktadır. Yapılan psikometrik analizler, ölçe?in geçerlik ve güvenilirlik katsayılar?nın akademik standartlar? kar??ladığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Motivasyon, ??letim Sistemleri, Ders Motivasyonu, ?çsel Motivasyon, Motivasyonsuzluk, E?itim Psikolojisi, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

?brahim Ya?ar Kazu, O?uz Özdemir, P?nar Erten.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yüksekö?retim kurumlar?nda okutulan ve genellikle zorlayıcı bulunan ??letim Sistemleri ve Uygulamalar? dersine özgü ö?rencilerin güdülenme seviyelerini belirlemektir. Bu spesifik motivasyonun ölçülmesi, genel akademik motivasyon ölçeklerinin kapsayamadığını, derse özel tutum ve inançlar? ortaya ç?karmayı hedefler.

Elde edilen veriler, e?itim bilimciler ve ö?retim üyeleri için kritik bilgiler sunar. Motivasyon düzeylerinin tespiti sayesinde, dersin içeri?i, sunu? biçimi ve ö?renci etkile?imi, ö?rencilerin derse kar?? ilgisini ve dolay?sıyla akademik ba?ar?sın? artıracak ?ekilde optimize edilebilir. Ölçek, özellikle motivasyon eksikli?i (motivasyonsuzluk) görülen alt gruplar? ve bu durumun nedenlerini anlamak için önemli bir tan? araçtır.

Yapı

??letim Sistemleri ve Uygulamalar? Dersi Motivasyon Ölçe?i, motivasyon teorileri çerçevesinde iki temel alt boyutta yapılandırılmı?tır. Ölçek, toplam 23 maddeden meydana gelmektedir ve bu

maddeler iki ayr? faktör alt?nda toplanm??t?r:

?çsel Motivasyon (16 madde): Bu boyut, ö?rencilerin dersi ö?renme eyleminin kendisinden zevk almas?, merak duymas? ve ki?isel geli?im için de?er vermesi gibi içsel güdüleri yans?t?r. Yüksek puanlar, ö?rencinin d??sal ödüllere ba??ms?z olarak derse kat?lma iste?ini gösterir.

Motivasyonsuzluk (7 madde): Bu boyut, ö?rencinin dersle ilgili görevleri yerine getirme konusunda isteksizlik, ilgisizlik veya yetersizlik hissi ta??mas?n? ifade eder. Yüksek puanlar, ö?rencinin derse kar?? çaba göstermeme e?ilimini ve amotivasyon durumunu gösterir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, faktör analizi yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. ?ki boyutlu modelin uyumu, kabul edilebilir düzeyde bulunmu?tur. Veri setinin faktör analizi için uygunlu?unu de?erlendiren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlili?i de?eri 0,912 olarak hesaplanm??t?r, bu da verilerin faktörle?tirme için oldukça uygun oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, maddeler aras?ndaki korelasyonun anlamlı?ı?n? test eden Bartlett Küresellik Testi sonucu 1994,091 olarak rapor edilmi?tir. Ölçekteki maddelerin faktör yükleri, .592 ile .853 aras?nda de?i?mektedir. Bu güçlü faktör yükleri, maddelerin ölçmeyi amaçlad?klar? alt boyutlar? yüksek düzeyde temsil etti?ini kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlı?ık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplamalar?yla belirlenmi?tir. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in yüksek düzeyde tutarlı?ı?a sahip oldu?unu göstermektedir.

Alt boyutlara ili?kin iç tutarlı?ık katsay?lar? 0,880 ile 0,946 gibi güçlü bir aral?ta de?i?mektedir. Ölçe?in tamam?n?n güvenilirlik katsay?s? ise 0,946 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, ??letim Sistemleri ve Uygulamalar? Dersi Motivasyon Ölçe?i'nin bilimsel çal??malarda güvenle kullan?labilecek nitelikte oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, maddelerin kuramsal yap?y? ne derece destekledi?ini belirlemek üzere faktör analizi uygulanm??t?r. Analizler, ölçe?in kuramsal beklentilere uygun olarak ?çsel Motivasyon ve Motivasyonsuzluk olmak üzere iki temel faktöre ayr?ldı?ın? do?rulam??t?r. Bu ayr?m, ölçe?in psikolojik yap?lar? net bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

Faktör yüklerinin yüksekli?i (.592 - .853 aral???) ve KMO de?erinin mükemmel düzeyde (0,912) olmas?, yap?sal geçerli?in güçlü oldu?unu ve örneklem büyüklü?ünün ve veri kalitesinin faktör analizi için ideal oldu?unu desteklemektedir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in yap?sal modelinin uyum

indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ortaya koymu?tur.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özel bir ders ba?lam?nda motivasyonu ölçmek üzere geli?tirilmis ölçek)

Format: 23 maddelik, 2 alt boyutlu öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (Özellikle teknik veya mühendislik fakültelerinde ??letim Sistemleri ve Uygulamalar? dersini alan öğrenciler).

Ya? Grubu: Genç yetişkinler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, lisans düzeyinde eğitim gören ve bilgisayar bilimleri, yazılım mühendisli?i veya benzeri alanlarda ??letim Sistemleri dersini zorunlu olarak alan öğrencilerin motivasyonunu hedeflemektedir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert Ölçe?i format?nda derecelendirilmiştir. Derecelendirme şu şekildedir: 1= Hiç katılmıyorum - 5= Tamamen katılıyorum. Puanlama, ilgili boyutun toplam puan? veya ortalamas? üzerinden yapılır.

Anahtar Kelimeler

çösel Motivasyon, Amotivasyon, Akademik Ba?ar?, Faktör Yüğü, KMO, Bartlett Testi, Faktör Analizi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: İbrahim Ya?ar Kazu

Yazar ORCID Tanımlayıcı?: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Ba?lı? Kurulu? E-posta Adresleri: ykazu@firat.edu.tr

Yazınma Adresi: Fırat Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Elazığ, Türkiye (Yayın tarihindeki tahmini adres).

çinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2016 (Makalenin yayımlandığı yıl).

Şzinler ve Ücret: Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Şbrahim Ya?ar Kazu ile ileti?ime ge?ilmesi gerekmektedir. Makale, aç?k eri?imli bir dergide yay?mlanm??t?r.

İleti?im: ykazu@firat.edu.tr

Kaynaklar

Kazu, Ş.Y., Özdemir, O. ve Erten, P. (2016). İİletim Sistemleri ve Uygulamalar? Dersine Yönelik Motivasyon Ölçe?inin geli?tirilmesi çal??mas?. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 534-546.

Makalenin Dergipark ba?lant?s?: dergipark.gov.tr

Ölçek çal??mas?nın orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [iletim-sistemleri-ve-uygulamalari-dersi-motivasyon-olcegi-toad.pdf](http://dergipark.gov.tr/iletim-sistemleri-ve-uygulamalari-dersi-motivasyon-olcegi-toad.pdf)

İİletim Sistemleri ve Uygulamalar? Dersi Motivasyon Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 2 alt boyut ve toplam 23 maddeden olu?maktadır.

Şşsel Motivasyon (16 m): İİletim Sistemleri ve Uygulamalar? dersinde kendimi iyi hissedince ba?ar?l? olaca??m? dü?ünürüm.

Motivasyonsuzluk (7 m): İİletim Sistemleri ve Uygulamalar? dersine ait çal??malar? yapmak istemiyorum.